

GORENJEV

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrta leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se vračajo.

Slučaj brezsrčnosti.

Škof ljubljanski menda res nima srca, ali pa nima poguma, da bi se uprl svojim hudobnim svetovalcem, ki ga zapeljujejo, da neusmiljeno razpiše duhovniku njegovo župnijo, ne da bi imel gotove vzroke. Kako je z župnikom Brcetom naredil, se je pojasnilo pred kratkim. Drug slučaj se je pa zgodil istočasno z Brcetovim slučajem z župnim upraviteljem Ivanom Volkom pri Sv. Lenartu. Pred šestimi leti je nastavljal škof imenovanega duhovnika za župnega upravitelja v hribovsko vas Sv. Lenart nad Škofjo Loko. Takrat je bil duhovnik g. Ivan Volk popolnoma zdrav. Ko je šel nekdanj obhajati v Martinvrh, se je prehladil v noge. Od tedaj ni bil več zdrav, vendar je opravljal svojo službo, kolikor je mogel. Pripomniti moramo takoj, da župni upravitelj Volk ni nikdar uganjal v svoji župniji tiste podivjane klerikalne politike, ki jo smatra večina duhovščine za svojo duhovno delo. Nasprotno je bil v svojih pridigah miren in priljubljen govornik. Bolezen v nogah mu je postala čisto hujska in večkrat ni mogel masevati. Sosedni duhovniki so ga skoro vsi pisano gledali, ker ni letal okrog ob času volitev. Pa kako naj bi letal si-omak, ki ima bolne noge. Hodili so ga zato tožit škofu, naj ga penzionira. Pred štirimi leti je škof res razpisal župnijo Sv. Lenart in le odločnemu nastopu župljanov se je vdal škof in

pusil v miru g. Volka. Tako je visel nad njim vedno Damoklejev meč. Duhovščina v Selcih je posebno pisano gledala župnika od Sv. Lenarta in neprenehoma hodila tožariti Volka k škofu. In res je škof razpisal pred štirinaj-timi dnevi župnijo Sv. Lenart. Kaj bodo naredili z župnim upraviteljem Volkom, ne vemo. Grdo pa bi bilo ako bi bolehnega moža, ki je mnogo več delal, kakor marsikateri politično razposajeni župnik, z malo plačo upokojili. Še grše pa bode, ako bode kateri duhovnik prosil za to službo. Najbolj krščansko bi bilo, da bi škof pustil g. Volka na svojem mestu, saj opravlja popolnoma dovolj svojo službo.

Poznamo pa sedanje postopanje škofa in njegovih svetovalcev in skoraj že naprej vidimo, da bodo pognali župnega upravitelja v neprostopoljni pokoj, na njegovo mesto bodo pa posadili kakega strupenega duhovnika, ki bode uganjal zgolj klerikalno politiko. Kaj duhovska služba, politika, to je prva stvar današnjim duhovnikom in škofu. Ko bi prišel Kristus sedaj na svet, bi ga naši politikujoči duhovniki prisilili, da bi netil sovraštvo in prepir, drugače bi ga pa še enkrat križali. Če se ne motimo, ima pri tem vpokojuju Ivana Volka precejšnjo bevedo krščansko-socijalni združba dr. Krek. Ta človek ima velik upliv pri škofu, katerega duševno presega, zato se ne bodedo čudili, če bode škof svojo namero, upokojiti g. Volka — uresničil. Tudi še to pri-

stavljamo da se nam, neduhovnikom zdi škofovo postopanje v slučaju Brce in Volk — nasilstvo. Mi ju ne zagovarjamo kot duhovnika, temveč kot svoja sočloveka. Stotisočkrat pa se oddahnemo, da škof in duhovščina nima tistega upliva na druge posvetne stanovne. Kakšno preganjanje in sikaniranje bi nastalo, ako bi se izročili drugi stanovi na milost in nemilost v oblast duhovščine!? Izobraženstvo in omikance opozarjamo na te slučaje v duhovskih službah in jih v ta namen opominjamo, naj sleherni izmed njih glela, da ne bode pripomogel niti najmanj duhovščini, da bi ista dobila v posvetnem življenju in stanovih neomejen upliv in moč. Vsak varuj zlato prostost, kar najbolj more!

Dragi rojaki!

Znana Vam je naša huda borba za našo slovensko solo, znan tudi isti žalostni izid: ni je več, **edine** petrazredne slovenske sole na Koroškem! Zasljepljenost nekaterih domačinov; tuji nemški in laški in žal tudi slovanski delavci, ki delajo pređor skozi Karavanke in Slovencem nasprotno šolske oblasti — vse to se je z divjo strastjo zagnalo v zaklad in biser naš, in dasi smo se branili z vsemi močmi, se takoj premoči nismo mogli vstaviti: naša slovenska sola je strta, zdrobljena v dva dela. —

morem več primerjati živemu bitju. Življenje ne primerjati življenju.

Morda se boš nasmehnil mojim izvajanjem in rekel: Franc pretirava! Veruj mi, da ne pretiravam, da pišem le to, kar mi narekuje srce. Kako vesel si lahko, četudi se boriš za vsakdanji kruh, upanje pa imaš, da bo to minulo, da bodeš kdaj koristen član človeške družbe, človek, ki bodeš mogel živeti kakor človek, ne prikrto in hinavsko, temveč tako, kakor žive milijoni, naravno — — — Čas pteka, treba bo v cerkev k litanijam, okrog mene sami svetohlinški, hinavski, na drugi strani trpeči, bledi in izmučeni obrazi. O mati, zakaj si me rodila na svet, zakaj — —

Pozdravljam Te, pozdravljam
amice Tvoj Franc.

Na valovih življenja.

Novela. Spisal Sever.

V temni, umazani ulici starega mesta, v mali podstrešni sobici je ležala bolna Anica. Lesene, napol strohnene stopnice, ki so se

PODLISTEK.

Pismo iz lemenata.

Dragi! Spominjaš se idealov, načrtov, sklepov, trdnih in neomajanih; spominjaš se izprehodov in pogovorov najinih, polnih življenja, upov in nad; spominjaš se rozic, lepih in svežih, katere sva dobila prvo nedeljo majnika meseca v osmi soli: ti od Fanike, jaz od Karle; spominjaš se priseg pri luninem svitu; spominjaš se človeka, to je mene, ki sem rojen za življenje, za prihodnost . . . Zaprli so me v semenišče, to je bila volja očetova in materina, volja bratov in sester, volja tet in stricev, volja cele vasi, da, celega okraja. Na duhu potrj uklonil sem se. Kje je moja energija, kje ideali, kje upi, kje življenje? Želje in zahtevanje sebičnežev so me ubile moralnično, pahnile so me v temnico in sedaj sem stroj, ki opravlja svoja dela mehanično; čuje se lahek tek, v notranjosti pa se iz-

rablja, pili, uteka in čas ni več daleč, da se zruši — — — kup starega izrabljenega železa, na moje mesto pa pride drugi stroj, s katerim se zgodi isto.

Toda čemu Ti pišem vse to. Zato, ker me poznaš, ker me ne bodeš sodil tako, kakor bi me sodili tisočeri, če bom strl te okove, to mašinerijo, če bom stopil zopet v življenje in izkušal uresničiti svoje ideale.

Dragi moj! Moja mati me je učila ljubezni, skrival sem se v njeno krilo, pogladila mi je lica: Francek bodi priden! — Ta moja mamica še živi, toda ni več tista nežna mamica, temveč stvar, ki zahteva od mene, da moram žrtvovati vse svoje življenje v to, da bodo zadovoljni drugi: oče, mati, sestre, bratje — vsem naj zadovoljim sebične namene; mene pa ne vprašajo, če sem tudi jaz zadovoljen — — Tirani!

Rožico, katero mi je dala Karla, spravljam, kakor svetinjo. Molil bi že še, sveda kakor stroj. Učim se, drugače sem pa popolnoma — —, čudno — niti samega sebe ne

Hud udarec je to, ne samo za Št. Jakob, ampak za vse koroške Slovence, ker s padcem naše šole se je vsem Slovencem na Koroškem za dolgo zopet odmaknilo upanje priboriti si slovensko šolo. Vendar nikakor ne obupavamo, ker iz razvalin naše šole vidimo dvigati se voliko lepšo, veliko boljše in popolnejšo šolo: „Narodno šolo“ družbe sv. Cirila in Metoda.

Res je, da je «Narodna šola» sedaj šele misel, a ta misel je tako krepka in povsod sprejeta s takim navdušenjem, da se bo gotovo uresničila. Domače ljudstvo se je je kot edine ladije rešilke oklenilo z navdušenjem in s požrtvovalnostjo, ki presega vsako pričakovanje. Družba sv. Cirila in Metoda je v odborovi seji dne 13. novembra 1904 odobrila to misel in je obljubila, da prevzame vzdrževanje šole, če jo sezidamo ter opravimo sami.

Za stavbo nove šole bo potrebnih najmanj 50.000 kron! — Ta velika svota, gotovo prevelika za nas koroške Slovence — ni prevelika za vse Slovence in bližnje nam brate Slovence!

Ljubezen je dobrotljiva — ljubezen nikoli ne mine. Na to radočarno ljubezen se zanašamo i mi ter prosimo, nujno prosimo: Bratje rojaki! Pomagajte nam sezidati «Narodno šolo» v Št. Jakobu v Rožu, sezidati ladijo-rešilko koroškim Slovencem, ki se potapljamu v požršenem nemčurškem morju. — Ne bomo se utopili, dokler se bodo ljubili sini majke Slave!

Št. Jakob v Rožu 28. decembra 1904.

Fr. Majer, načelnik šol. sveta
Franjo Kobenter, župan, Matej Ražun, župnik.
Prispevke prejema Matej Ražun, župnik, pošta Št. Jakob v Rožu (Koroško).

X. redni občni zbor „Gor. Sokola“.

Dne 5. januarja t. l. zvečer ob deveti uri je v gostilniških prostorih br. P. Mayrja

zibale pod nogami, so peljale do njene sobe. Tu je bilo združeno uboštvo in revščina z umazanostjo. Po zaduhli sobi je bilo vse razmetano. V enem kotu je stala pobabljena omara, v drugem polomljen stol in na njem nekoliko cunj, a na vlažnih, zaprašenih stenah je viselo par starih, svetih podob, prevlečenih s pajčevino. Prav tik okna, edinega v sobi, je stala stara postelja, zbita iz štirih desk, na kateri je bilo nekoliko cunj odeji podobnih. To je služilo bolni Anici za posteljo. Ob nji je bil prislonjen stol in na njem je stala posoda za limonado. Vsak četrť ure ji je dajala nje postrežnica, stara Meta, žlico te tekočine, ki je bolnica z veseljem požirala. Morila jo je nepopisna žeja.

Ležala je znak z zaprtimi očmi navidezno mirna. Mrtvaška bledica je pokrivala njeno lice, ki je bilo grozno prepadlo in uvelo. Časih je odprla njene veike, lepe, črne oči ter žalostno uprla pogled v vrata, kakor bi nekoga pričakovala, a le za trenotek in zopet jih je zaklopila.

V duši pa se ji je pojavljala podoba za podobo. Pred njo so vstajali prošli žalostni duevi, a izza njih se je pojavljalo tudi nekaj krasnejših časov. Bila je še napol otrok in hodila je v samostansko šolo in sanjala sanje, ki so tako kmalu minule. Vse vprek se je

otvoril X. redni občni zbor «Gorenskega Sokola» br. starosta Ciril Pirč. Pozdravil je navzoče člane, katerih je bilo lepo število 64. rekoč, da se je «Gor. Sokolu» ob ustanovitvi prerokovalo kratko življenje, da pa je z mladeniško čilostjo premagal hude težkoče ter da stopa z današnjim dnem v zadnje leto prve desetletnice. — Kakor je razvidno iz števila članov, katerih je 145 in 8 zunanjih, društvo vedno in vedno pridobiva. Priredilo je društvo letos drugo svojo maskerašo pod naslovom «V Sahari», katera je pokazala, da to uživa vsestranske simpatije. Telovadci pa so priredili več pesizletov, od katerih je omeniti posebno onega s telovadbo v Žabnici, ki se je razvil v pravi narodni praznik. Telovadilo se v društvu nikdar ni toliko, kot letos, saj so se telovadci pripravljali na II. slov. vsesokolski zlet v Ljubljani in da se niso trudili zastonj, je razvidno iz tega, da dobi eden darilo kot tretji zmagalet, dva pa diplome za dober vspeli. Ta vsesokolski zlet je pokazal, da imajo naša društva bodočnost, vzdrnil je narod, da je pričel snovati sokolska društva, kratko: bil je za slovensko Sokolstvo pomena, katerega še ne moremo ceniti. Glavno zaslugo, da se društvo tako lepo razvija, ima vaditeljski zbor. Omenjati je posebno požrtvovalnost br. načelnika E. Sajovica, kakor tudi delavnost br. J. Sajovica, ki je vodil vrsto starejših bratov in žensko telovadbo ter br. Ažmana, ki je vodil šolski in pomagal ob nedeljah pópoldne br. Ambrožiču pri vodstvu obrtnega naraščaja. Koncem svojega govora izreka željo, da se vsi občni zbor mirno in redno, ter odda besedo br. tajniku Janku Sajovicu. ki poroča, da je bil na lanskem občnem zboru voljen z vzklikom ves stari odbor, mesto enega odstopivšega odbornika pa br. Makso Fok. Odbor je ukrepal v enajstih sejah o društvu potrebnih in koristnih stvareh. Članov šteje društvo 145 rednih, 8 zunanjih ter 20 ženskih. Društvo je priredilo že omenjeno maskerado in več izletov. — Društvena knjižnica šteje 627 knjig. Čitalo je 76 članov 601 knjigo in 57 članov nara-

mešalo v njenih mislih . . . Spomnila se je, ko sta drug drugemu sonela na prsih in so se njune ustnice stinjalje v sladkih, dolgih poljubih. Izprehajala sta se roko v roki po čvetočih poljanah in brežinah ter posušala v tihem somraku in temnem objetju otožno pesem slavčevu, ki jima je polnilo srce z nepopisno slastjo in sladko grozo. A vse te lepe sanje, vsi ti krasni upi so splavali po vodi . . . Videti ji je bilo, kakor bi si siloma klicala v spomin nekatere dogodke, ki se vračajo sicer počasi, a z grozno istinitostjo . . . Čutila je v tem trenutku, da je pogubljena zanjo vsa sreča. Kakor otrok, ki si želi igračice ter steguje svoji ročici po njej, tako želela si je ona v tem trenutku — smrti. Želela si je, da bi bila že kmalu tam gori, kjer ni trpljenja, ne tuge . . .

«Meta, privzdignite mi nekoliko glavo; ne morem sopsti!» reče s slabim glasom.

Meta, ki je molče sedela pri njenem vzglavju ter na vsako njeno gibanje prežala, ji izpolni željo. Ležala je zdaj vise.

«Tako, zdaj bo že bolje.»

Po sobi je zavladala grobna tišina. Slišalo se je le težko, enakomerno dihanje bolnice. Tupatam je zgrešila kaka muha svojo pot ter pribrenčala skozi razbito šipo v sobo. Letala je semintja, krožila nekaj časa nad

ščaja 271 knjig, skupno 872 ali povprečno na mesec 74 knjig.

Ko se odobri tajnikovo poročilo, poroča blagajnik br. Ivan Jagodič v podrobnem računu, iz katerega posnamemo, da je imelo društvo dohodkov K 1176-85, stroškov pa K 1557-96, torej prihranklja K 381-11, omenja pa, da ni plačanih še nekaj računov, ki jih še ni prejel, ter opozori, da bo treba članarino začasno povišati.

Namesto odsotnega načelnika poda poročilo podnačelnik br. Miroslav Ambrožič, premotruje in v mnogem oziru graja telovadbo in telovadce v lanskem letu ter poroča statistično sledeče: Vaditeljski zbor je koncem leta sestojal: načelnik E. Sajovic, podnačelnik M. Ambrožič in vaditelj Janko Sajovic, pripravniki Fr. Ažman, Fr. Benedik in J. Vidmar. Med letom pa je prenehalo biti članom zbora 5, med temi 1 po izključenju vsled malomarnega poslovanja. — Telovadilo je: Članov v celem letu 3294 v 138. urah, torej povprečni letni obisk 24; ženske so telovadile v 111. telovadnih urah, povprečni letni obisk 11; sokolski naraščaj v 89. urah, povprečni letni obisk 10; obrtni naraščaj v 24. urah, povprečni obisk 11. — Lansko leto je bilo več izletov ter javnih nastopov, in sicer: Pesizlet v Podbrezje (starejših bratov), Škofjo Loko, Križe - Pristavo, Olševke, Podbrezje (žensk), čez Tržič in Begunje na Bled, Žabnico in k Sv. Ani nad Tržičem; poleg tega se je društvo udeležilo vsesokolskega zleta v Ljubljano ter priredilo javno telovadbo v Kranju in notranjo tekmovalno telovadbo. Natančneje načelnikovo poročilo se priobči v «Slovenskem Sokolu».

Nato se je volil odbor, ki se je sestavil, kakor smo poročali že v prejšnji števi. «Gorenjca».

K slučajnostim je predlagal br. Janko Sajovic, da naj se zviša mesečna članarina na 1 K, kar se je soglasno sprejelo.

Ker se ni nihče več zglasil k besedi, zaključil je br. starosta občni zbor, bodreč člane k vztrajnemu sokolskemu delu, ter se zahvalil

glavo bolnice, a opazivši, da nima tu s čim nasiti svoj lačni želodec, je odletela zopet svojo pot.

Anica je ležala mirno, kakor bi spala. Prsi so ji močno dvigale, a iz njih prihajalo je pridušno hropenje.

Kar nenadoma se dobrovoljno nasmeje ter upre oči v obraz Meti, poda ji svojo koščeno roko in počasi govori:

«Meta! — Umrla bom. In zapuščena, zavržena od vseh, bom morala na oni svet. Le vi, dobra Meta, imate še usmiljeno srce zame. Le vi me imate še radi in tudi jaz vas. A kmalu se bova ločili . . . Glejte, ali ni naše življenje, kakor cvet na drevesu? Dokler je zgoraj, tedaj je lep, ko pa pade na tla, oveni in mi ga poteplamo . . . Tako me peče pri srcu, kakor žrjavica in vendar mi leze mrz po vseh udih . . . Najhuje mi je, ko bom umrla, ne da bi se enkrat videla svojega očeta in — njega . . .»

Umolknila je za trenotek; govor jo je utrudil. Za nekoliko časa zopet nadaljuje:

«Da boste pa vsaj vedeli, komu ste storili toliko dobrote, hočem vam povedati nekoliko dogodkov iz mojega življenja:

Moj oče je bil imovit posestnik in gostilničar v P. Jaz sem bila edina hči. Mati mi je umrla, ko sem bila stara pet let. In morda

čitalniškemu pevskeemu zboru, posebno pevo-
vodju br. V. Rusu za vedno prijazno sodelo-
vanje pri vseh prireditvah.

Po oficijelnem delu občnega zbora se je
razvila prosta zabava in čitalniški pevski zbor
je zapel nekaj krepkih zborov.

Tedenski politični pregled.

Štajerski deželni zbor. Dne 10. t. m.
se je nadaljevala debata o proračunu. Pred-
lagalo se je, da naj dobiva „Studentenheim“
v Mariboru vsako leto 3000 K podpore, slo-
venska dijaška kuhinja v Mariboru 800 K, v
Ptujju pa 600 K. Predlog glede podpiranja
slovenske dijaške kuhinje v Celju se je vrnil
deželnemu odboru. — Dežela mora prispevati
za različne nemške zavode, realko, gozdarsko
šolo, meščanske šole z zneskom K 466.360.
Za ljudsko šolo je proračunjena potrebščina
na K 4.354.616.

Klerikalni kurz dunajske vlade. Novi
justični minister dr. Klein je šel poljubiti nad-
škofu dr. Grušu roko. Pri tej priliki je mi-
nister vprašal škofa, kake želje ima katoliško
prebivalstvo. Gospod minister pride baje tudi
na Kranjsko, da se pokloni škofu in kranj-
skemu dekanu Koblarju.

V Macedoniji vre dalje. Bolgarske čete
so prekorale bolgarsko mejo. Vstasi so baje
zažgali 21 večjih turških kmetij. V Istipu so
zaprli 13 oseb, med njimi so štirje bolgarski
duhovniki in devet članov cerkvenih občin.
Blizu Banice so našli na neki strmi skali raz-
mesarjena trupla starih Bolgarov. Zraven trupel
je bil listič z napisom: „Možje, ki so izdali
vodilca revolucije, Delčeva, plačajo s tem
svoj krvni dolg.“ Trupla so ležala na tistem
mestu, kjer so turški vojaki leta 1903 ustrelili
Delčeva.

Poljaki na Pruskem. V nemškem dr-
žavnem zboru je razlagal 10. t. m. finančni
minister proračun za leto 1905. Med večjimi
izdatki je tudi svota 750.000 mark kot dispo-
zičnijski zaklad visjemu predsedniku za pospe-
ševanje in utrjevanje nemstva med Poljaki.

je to bila ravno moja poguba. Po njeni smrti
ostala sva sama z očetom in ta je skrbel
zame prav po očetovski. Ker pa je imel ve-
liko posestva in gostilno, toraj ni mogel vedno
paziti náme, zato mi je priskrbel za odgojo
staro postrežnico, ki mi je nadomestovala
mater. Na njo sem bila tedaj popolnoma na-
vezana. Ljubila sem jo, kakor ljubi otrok
svojo mater in tudi ona me je imela rada
kakor lastno hčer.

A kmalu je prišlo drugače. Oče je po-
treboval gospodinje pri tako velikem posestvu
in oziral se je že po drugih. Kaj bi se tudi
ne. Bil je še krepak in v najboljših letih,
poleg tega pa je imel še veliko posestva. In
brezdvomno bi se ga bila vsaka z veseljem
oklenila.

In res, nekega lepega dne dobim mačeho.

Tezko sem se ločila od stare postrežnice,
ki mi je bila res kakor prava mati. Vendar
ni nič pomagalo, morala sem se udati.

V začetku je še precej lepo ravnala z
menoj. Ali, kolikor bolj sem dorasčala, tem
bolj pisano me je gledala. Sovražila me je,
zaničevala in prezirala. In v čem bi se bila
pregršila, nedolžno dete? Otroška leta, ki so
vsakomur najljubša leta, so bila meni trojeva.

Za ustavo na Ruskem se poteguje skoro
vsa ruska aristokracija z ruskimi knezi vred.
Ruski učenjak profesor Mihajl pl. Reusner je
baje izjavil o ruskih razmerah: Ako se car
ne odloči, da bi izvedel reforme, ki jih za-
hleva sedanji čas, potem je revolucija ne-
izogibna.

Rusko-japonska vojna.

Rusi so že zapustili Port Artur. Predaja
se je vršila brez motenja in brez vsake ovire.
Nad vsemi utrdbami vihrajo japonske zastave
in v mestu opravljajo policijsko službo od
6. t. m. japonske vojaške patrulje. Zadnji
napadi, ki so se vršili pred kapitulacijo so
bili strahoviti. Po dvehurnem obstreljavanju
so Japonci naskočili kitajski zid pri foru št. 3
in prodri do Orlovega gnezda. Rusi so več-
krat odbili napad in provzročili Japoncem
mnogo škode. Četrtna braniteljev, od ka-
terih pa je bila polovica bolna, je brez vsake
podpore branila utrdbe, ki so se razprostirale
27 vrst daleč, ne da bi si privoščila le za
hip počitka. Vojaki so postali sencam enaki.
Sicer pa padeč Port Arturja ni takorekoč še
odlezil vojne, ampak jo bo samo podaljšal.
General Ojama dobi sicer 40.000 mož v po-
moč izpred Port Arturja, a bo kljub temu
številno slabejši od Kuropatkin. Ojama se
ne bo umaknil, kakor se je prvotno sodilo
na Ljaodun, ampak čez Jalu v Korejo. Zadnje
bojišče med Kuropatkinom in Ojamo bo Ko-
reja. Tudi se ne bodo Rusi več toliko bo-
jerali za Port Artur, ker je posest Koreje za
nje večje važnosti. Ako se tu utrdijo, potem
Port Artur lahko pogrešajo. In to bo sled-
njič cilj Rusije. Na boljsem so pa Rusi tudi
v tem, da je krajina zapadno od reke Hungo
do kitajske meje le na redko preskrbljena z
japonskimi varnostnimi četami. Iz tega je
torej razvidno, da je japonska fronta na svo-
jem levem krilu od bitke pri Saho ostala še
vedno ista. Njeno levo krilo, ki je tedaj
sploh segalo do reke Hungo na zapadu, ni
od tedaj doseglo nikakega uspeha. Rusi
pa so se med tem časom pomaknili za

Komaj sem čakala dneva, ko sem začela
hoditi v solo, kajti takrat ne bom več toliko
doma, ne bom gledala grdih pogledov, ne
poslušala psov.

Iz šole prišedši so se sli drugi otroci
igrati, le jaz sem morala domov. Tu mi je
mačeha odkazala že kako delo, da sem le
doma ostala.

Delala sem rada in trudila sem se, da ji
kolikor možno ustrezem, a vse zaman. Če
sem ji še tako prav naredilo, njej gotovo
ni bilo po volji. In vselej se je vsula cela
ploha psov k náme.

Oče je to dobro uvidel in hudo mu je
bilo, a bal se je prepira. Prestrčila je tudi
njega po svojem okusu. Spoznal je bil, a
prepozno, da je dobil mesto žene, kačo v hišo.
Preslab je bil, da bi se ji postavil po robu.
Tolazbe je iskal v vinu, začel je piti in za-
pravljati. Njegovo premoženje pa je slo ra-
kovo pot.

To občutila sem tudi jaz. Kolikokrat
sem na skrivnem jokala, kolikokrat brez ve-
čerje šla spat. Ni čuda toraj, da sem tako
oslabela, da me je bila samo kost in koža.
In skl nila sem iz hiše iti, naj stane kolikor
hoče. Do tega koraka me je pripravila moja

najmanj 100 km med rekama Liaoho in
Hungo proti jugu. Možno je torej, da se
Rusom vendarle posreči s približno 100 eska-
droni konjice na nje desnem krilu, da že ta-
koj zdaj prisilijo Nogija, da potegne svojo
armado na japonsko levo krilo in da potem
v bodočnosti s podobnimi operacijskimi od-
redbami dosežejo gotov uspeh. Skoro gotovo
pa prične Kuropatkin z ofenzivo v najkrajšem
času, predno dospe na bojišče svobodni del
Nogijeve armade izpred Port Arturja. In
sicer na desnem krilu s konjico v veliki meri
proti železnici Liaojang Kajčov. To cirkuli-
ranje pa se prične skoro gotovo že prihodnji
mesec, ako bo le dopuščalo vreme. Tako da
utegne torej kakih 10.000 ruskih jezdecev kaj
neprijetno delovati proti imenovani železnici
in proti hrbtu armade Ojama, če ista sploh
še ostane toliko časa na reki Saho in se-
verno od reke Tajso.

Zadnje dni se od vseh strani in po vseh
stranih progah prevažajo velike množice
novomobiliziranega ruskega vojaštva, ki gre
na bojišče v Mandžurijo. Kakšne bodo bojne
sile, ako dobi Kuropatkin vso to pomoč?
Zdaj ima 400.000 pešcev in divizijo konjиков,
a v kratkem bo imel 500.000 za boj spo-
srbnih mož. Ojama ima le 300.000 mož,
kateri se pomnože s portarturskimi četami
na 350.000 mož. Torej bo imel Kuropatkin
še vedno veliko premoč.

Kakor se čuje, se je te dni začel na celi
fronti zapadnega krila topničarski boj. V
petek zjutraj se je slišalo močno grmenje
topov ob železnični progi pri Liusipu in Ša-
kopu. Tudi 5. t. m. so napadli ruski vojaki
na desnem krilu pri vasi Santajci okoli 12
km jugozapadno od Čjentava nenadoma ja-
ponski oddelek ter se polastili več vozov z
municijami.

Dopisi.

Ispod Grintovca. Postave pozna bivši
cerkljanski kapelan gosp. Matevž Kos, ki je
v šoli učencu Janezu Stenovcu z neko železno
rečjo prebil glavo, da je moral isti vsled bo-

nekdanja sošolka, ki je bila takrat že eno leto
v samostanski šoli nekje na Koroskem.

Ko sem prebila z dobrim uspehom ljudsko
solo, stopim nekega dne pred očeta in mu
razložim svoj sklep. Nekoliko je osupnil pri
teh besedah, a rekel ni ničesar. Spoznal je,
da je bolje, da grem. In res, nekaj dni pred
odhodom sem imela že vse skupaj, kar je
potrebno — in šla sem.

Popisati vam ne morem, kako sem se
veselila! V tem pripravljanju, v tem prič-
kovanju sem bila vesela in pozabila sem vse
gorje in vse trpljenje.

V samostanu sem ostala do petnajstega
leta. Prve dni se mi je nekoliko tožilo po
domu, a časom sem pozabila tudi na to.
V vsem tem času ni bilo k meni ne očeta,
ne mačeha, v vseh teh letih nisem videla ni-
kogar razven součenk, samostanskih sestrah in
izpovednika svojega. Mačeha je pošiljala redno
denar zame, a meni ni pisala, le redkokdaj
me je pozdravila po načelnici. Kako težko mi
je bilo, ko so klicali to ali ono deklico, češ,
da je prišel oče, prišla mati! Mene ni klical
nihče! In vendar so mi bila ta leta najsrče-
nejša, najlepša in rada bi bila ostala vedno
v samostanu. Tam ni bilo psov, ne grdih

lečin lezati 2 dni v postelji. Postave pozna neki gosp. kapelan, ki je na podlagi teh učencu Francu Kernu prebil s palico meso nad očmi, da deček dlje časa ni izpregledal — postav pa ne pozna g. nadučitelj Andrej Kmet, ki je pogovarjal razjarjenega očeta, da ni kapelana ovadil. Usmiljeni gospod Matej Kos, sedanjí dobrovski kapelan — brskajoč še vedno po Cerkljah — se je nekoč vpríčo cerkljanskega učiteljstva — posvetujočega se o metodah, — blagovolil izraziti, da je njegova metoda brca v . . ., seveda je to vzorno pokazal z žegnano nogo. Pač so mu postave dohro znane. Postave pozna tudi kapelan Janez Bester, ki skoro po vsaki uri citira otroke v kapelanijo, kjer se otročjim telesom približuje s svojo »žegnano« roko ali namestnico — palico. Postav pa ne poznajo gg. učitelji, ki tolažijo jokajoče otroke, češ, da gospod to delajo iz krščanske usmiljenosti. Govorilo bi se lahko o drugačnjih, jač, zanimivih in čudnih postavah. Če jaz poznam postave, bi vam rad razložil na pristojnem mestu, zato zahtevam, da objavite svoje ime, če imate kaj časti v sebi, sicer vas imenujem nesramnega lažniva. Cerkljance pa opozarjam na popravek, ki ga mora objaviti »Slovenec« na podlagi očetove izjave tekóm naslednjih dni.

Iz Radovljice. Pred kratkim se je pred tukajšnjim kazenskim sodiščem vršila zanimiva razprava. Znani klerikalcec Ivan Fajdiga, vinski trgovec, ali kakor se sam imenuje: slovenski časnikar in pisatelj v Radovljici, je postavil predlanskim zunaj mesta na svetu svoje žene leseno uto, okrog nje pa dal polje nasejati s samim ovsom, v katerem je potem s svojo nezrelo pestunjo pri belem dnevu iskal svinčnik. Tako je neki sam rekel, ko so mu ljudje očitali njegove špase za ovsom in v ovsu. Letos jeseni pa se je začela tista zabavna hišica ponoči preseljevati iz kraja v kraj, kakor nekdanj Marijina hišica. Najprej je bila prenešena k cesti, ki pelje v Lesce in ko jo je potem dal njen

pregledov, ne sovraštva ne prepira. Moje součenke so mi bile, kakor rodne sestre in ljubila sem jih po sestrsko, katero ljubezen so mi tudi one vračale.

Tako so mi potekali dnevi, one lepe, tolikanj blagrovane mladosti v samostanu.

A le prehitro je prišel čas, ko sem morala za vedno zapustiti tiho, sveto samostansko življenje . . .

Zopet nekoliko umolkne, a po bledem, upadlem licu ji zdrkne svetla solza.

Hitro vzame Meta ruto ter jo obriše.

Po dolgem premoru pa zopet nadaljuje:

Prišla sem domov. Takoj sem morala pomagati mačehi pri gospodinjstvu in v kuhinji, kadar pa je bilo veliko gostov v gostilni, ostala sem navadno tam in jim stregla. Ščasoma sem se privadila popolnoma domačemu življenju. Zahajala nis m v družbo. Moja pot je bila v cerkev in zopet domov. Tako neizpremenjena sem ostala kaka tri leta.

Kar se začuje, da pridejo vojaki v naš trg na vaje. Vsaka, kolikčaj prostorna hiša jih je morala vzeti. Tudi k nam so jih dali precejšnje število, poleg navadnih vojakov pa tudi mladega lajtnanta, ki je obenem tudi hrano imel pri nas. Svojo sobo je imel odkazano v prvem nadstropju, z dvema okni z razgledom na vrt.

Dalje prih.

lastnik postaviti zopet nazaj na njeno prvotno stojišče, se je kmalu potem Fajdigova utica preselila še bolj daleč kakor prvič, in sicer na drugo stran ceste na mali grič, ki ga imenujejo Atilov grob. Tu je stala tako dolgo, da jo je raznesel veter. Komu se je zljubilo prenašati Fajdigovo uto, tega se dolgo ni moglo zvedeti. Sumilo pa se je, da so morali biti to le kaki rokodelski učenci in pomočniki.

Prejšnji mesec pa so prišla na dan imena tistih, ki so prenašali Fajdigovo uto, po neki klepetavi ženski, ki je vedela to skrivnost ter jo izdala Fajdigi, ker so se ji dotičniki nekaj zamerili in to so bili res rokodelski pomočniki in učenci. Fajdiga jih je takoj ovadil kazenskemu sodišču zaradi poškodbe tuje lastnine, a sodišče je vse storilce oprostilo v razlogom, da Fajdigova zabavna hišica ni bila poškodovana, ampak samo prenešena. Fajdiga se je zoper to razsodbo baje pritožil.

Novice iz Cerkljan.

— Če se psu na rep stopi, zavilni, pravi star slovenski pregovor. Tako naši klerikalci. »Slovenec« je prinašal med letom dopise »izpod Grintovca« ter napadal v njih drugače politično misleče osebe. Po pregovoru »vsaka sila do vremena« mu je jel odgovarjati »Gorenjec«. To dopisniku »Slovenca« ni prav, zato bije in maha v sobotni (5.) številki okrog sebe, kakor »tuleč turški derviš« v svoji obsedenosti.

— Ne hodi na solnce, ako imaš maslo na glavi, temu pregovoru podobno začre s svojo duševno revščino. Pravi, da bode »mladega dopisnika postavil na solnce, da ga zamolčani grehi ne bodo težili«. Ej, dopisnik, pazite, da se kaj tistega masla tudi vas ne prime. Dopisnik »Slovenca« je toliko neumen, da ne čuti svojega masla.

— Se mu že meša, namreč »Slovenčevemu« dopisniku. Mi nismo pisali, da učiteljci ne izpolnjujeta svojih dolžnosti; pač smo pribili, da ne bodo učiteljci pri nas politizirale. Ali boče še kaj komentara k temu? Revščina v puhli glavi zagriženega klerikalca!

— Laž ima kratke noge. Precej v prvem dopisu je pokazal »Slovenčev« dopisnik, katero pot bode hodil. Kajne, prav po katoliško, hinavsko bi rad zavijal. Torej v oddelku glede učiteljic je navadua farizejska laž.

— Svetujemo dopisniku, ko bode odgovorjal v drugo, naj misli bolj mirno in hladnokrvno, ne tako nervozno in srborito. Vemo, da so ga cerkljanski dopisi silno zboldli, a mi ne moremo zato, ker se ravnamo po poslovici »klin s klinom«. Kdo je prvi začel? Torej, dopisnik, le pametno!

— Jaz pa korajžen, vesel . . . S srčnim veseljem, mirno roko in smehljajočim obrazom pišemo tele vrstice, želeč, da si nas »Slovenec« zopet kmalu privoščí. Prismo!

— Časi se izpreminjajo, ni li res klerikalno revše? Ni še dolgo, kar je to revše pravilo, da na dopise naprednih listov ne bode odgovarjalo, a si je premislilo; — druga laž — mu že zadnji dopisi bolj ugajajo! Še marsikatero šalo bomo razbili o njegovi dolgočasnosti.

— Tisto pa ne! Mi ne bomo molčali na sleparije klerikalcev in, ako je »Slovenec« do resnice, naj priobči, kar vedo vsi cerkljanci o grdobiji klerikalcev. Kdor išče, ta

najde! Tako grozi »Slovenec« z razločkom, da piše on namesto klerikalcev liberalce. Vreme naj ze zjasni!

— Le perimo perilo! »Gorenjčevega« dopisnika to veseli. Vrgli bomo sempatja »piroksilinsko patrono«, da bo nekoliko omamila in od časa do časa kako bombo, da bo zgrmelo po klerikalni trdnjavi. »Slovenec« naj prične, ako ima korajžo. Njegovi somišljeniki naj se mu lepo zahvalijo, če bomo posegli v njih preteklost. Bomo videli kje bo več umazanosti. Milo (žajfo) imamo že pripravljeno; torej »ogjenj«.

— Duševna revščina. Pečat duševne revščine si pa »Slovenec« pritisne ob koncu svojega zmedenega dopisa, ko pravi: Farska bisaga je napravila v Cerkljah l po kamenito obhajilno mizo in krasno večno luč. To stane denarja! Vse se je naredilo brez pomoči »Gorenjčeve« in njegovih pristašev, ki imajo široka usta, a zadrgrnjene žepe. Grozno se je urezal ta »Slovenčev« revež. Se mu pozna, da še ni do'go, kar je prišel med svet. Brg ve, koliko časa se je trudil revež, predno je spravil skupaj to »skrpucalo«. No, šalo na stran!

— Resnica je, katero ve vsak Cerkljančan, da farska bisaga — po »Slovenec« — ni napravila nobene obhajilne mize, pač pa vsi farani liberalci kot klerikalci. Ali ne dajejo ob cerkvenem darovanju vsi svojih doneskov? In denar je prihranil prejšnji, blagega spomina vredni gospod župnik, — več 1000 glid. — katere je že v ta namen hranil. Razumeš, hinavec? — In kakšno večno luč! Zanj je volil pokojni A. D. lepovsoto, ki je popolnoma zadostovala. K nji ni dal »Slovenčev« hinavec vinarja, kakor — radi priznamo — »Gorenjčev« dopisnik nič. Laž na laž! Tako je farska bisaga razkrinkana. Revščina, revščina, v drugo le boljše zastavite.

— Sam po sebi kopita meri »Slovenčev« dopisnik. Na dan sv. treh kraljev je priredila podružnica sv. Cirila in Metoda v rodoljubni Vavknovi hiši tombolo v korist imenovane družbe. Seveda klerikalci imajo široka usta, a zadrgrnjene žepe v narodne namene, zato ni bil nihče pričujoč od njih. Zadnji odstavek »Slovenca« je tako neumen, prekaša vse dosedanje neumnosti, da ni vredno, da odgovarjamo. V resnici škoda papirja! Vendar v rezervi ga obdržimo pripravljene, ker čez »sedem let vse prav pride«.

— Domišljavost! »Slovenčev« dopisnik je precej domišljav. Najbrž misli, da bode splašil »mladega Gorenjčevega« dopisnika«. A on je precej trdna, gorenjska kost. Mu ne škodi vsaka sapa! Tudi ni v zadregi pred tako neumno »kolobocijo«.

— Obsojen je simulant Mečanov Jur s Spodnjih Brnikov na dve leti težke ječe, po prestani kazni se odda v prisilno delavnico.

— Izgubila se je cela rodbina Prestorova iz Cerkljan. Šli so neznano kam, brata Janez in Jur ter sestra Mica. Govore, da se jim je zbledlo.

— Vihar je bil na dan novega leta in posebno zadnjo nedeljo 8. t. m. tako močan, da je odkril skoro vse slamnate strehe, pometal mnogo opek s strehá in podri nekaj kozolcev. Pravijo, da je vrgel nekega moža tako na tla, da se ni takoj zavedel. Stari ljudje ne pomnijo pri nas take sapa.

— Za kruhom. Zadnji teden se je izsello nekaj oseb v Ameriko. Pravijo, da bode sedaj tam bolje, ker so izvolili «presidenta».

— Predaval je v čitalnici dne 8. t. m. ob precej obilni udeležbi filozof E. Vavken o «zgodovini svetovnega prometa». Takih predavanj želimo še več.

Novice iz kamniškega okraja.

— Ljubljanski «Slovenec» je prinesel 11. t. m. tri «novice iz kamniškega okraja». V prvi se zadirja v g. župana Močnika, češ, da že dve leti niso bile ceste posute. To je taka laž, katere je zmožen samo kak kranjski tehanť.

— Svinja je kravi odgriznila jezik. «Slovenec» pravi, da se je to zgodilo v Šmarci. To je jako umestno, da je povedal, kje se je to zgodilo, ker bi sicer kdo mislil, da se je to primerilo na volišču. Kjer je mesar S. «kupoval» klerikalne krave.

— «Sijajna zmaga» v Kamniku. Tako ropoče naš tehanť v škofovem «Slovencu» z dne 12. t. m. Kako more biti tehanť tako predrzen, da se upa kričati o «sijajni zmagi» je nam neumljivo. Za to svojo «sijajno zmago» se ima tehanť zahvaliti samo podivjanosti rimskih popov in pa nekaterim brez značajnim meščanom, ki imajo manj moštva, kakor kaka stara baba.

— Lepi Janez je dirjal krog volilcev kakor nor! Prigovarjal, obljuboval in grozil je tako, da je našim meščanom popolnoma zmešal glave. Sedaj niti ne vedo, ali so mandelci ali habce.

— Kapelan Jaka je strgal par čevljev, tako je revež dirjal. Mi ga priporočamo škofu, da ga pusti kmalu avanzirati za župnika. Jaka jo je gotovo «krvavo» zaslužil, saj tako deluje «za sveto katoliško stvar» ob vsakih volitvah, da je reveža sama kost in koža. Mi se v resnici bojimo, da nam ga veter ne odnese na Kamniško sedlo.

— Tudi tri rujave kute iz samostana so agitirale po mestu. Ljudje, ki žive od milosti drugih, se morajo ponižno vesti in moliti svojega Boga. Samostancev se v Avstriji tako godi, kakor trotom pri čebelah, zato postajajo vedno bolj predrzni. Zgoditi se pa zna, da zavladajo enkrat tudi pri nas francoske razmere, in takrat se samostanski lenuhi ne bodo posebno smejali.

— Trgovec Koschier je zopet pokazal svojo «značajnost». Menda so sedaj Kamničani vendar spoznali tega figa-moža. Imamo še mnogo drugih takih figa-mož, na katere je tehanť res lahko ponosen. — Živio, tehanť, bodoči župan, in Lojzika, bodoča županja!

— Prememba posesti. Gosp. Ivan Juvan v Domžalah je prodal svoj mlin za 27.000 K g. Kriz. Ladstätterju, tovarnarju v Domžalah. Novi lastnik napravi pri mlinu elektrarno. Do 1. septembra t. l. bo delo končano.

Loške novice.

— Plesni venček, katerega priredi jutri v nedeljo škofjeloško prostovoljno gasilno društvo, obeta postati ena najsjajnejših predpustnih veselice, kolikor bi se jih utegnilo prirediti v Škofji Loki. Odbor neutrudno deluje, da zadosti zahtevam, ki se stavijo vanj

glede prireditve tega plesnega venčka. Mnogostevilni, krasni dobitki prihajajo, kako zelo se trudi odbor, ustvariti iz srečkanja, ki se bo vrsilo med počitkom, kar najzanimivejšo zabavo. Gasilno društvo je imelo v minulem letu čez mero izdatkov. Omenimo samo zgradbo novega gasilnega doma, ki je pravi kras glav-nemu trgu. O tej zgradbi izpregovorimo po kolavdaciji nekoliko obširneje. Ker je čisti dohodek plesnega venčka namenjen za poplačilo gasilnega doma, opozarjamo slavno občinstvo, domače kakor tuje, naj se isto kar najmnogostevilnejše odzove odborovemu povabilu, saj to za Škofjo Loko in okolico prepotrebno društvo zasluži vsestranske podpore.

— Občni zbor «slovenskega bral-nega društva» v Škofji Loki se je vrsil na sv. truh kraljev dan. Društveno delovanje je v minulem letu skoro popolnoma zamrlo. Vzrok: društvo samo, ki se itak nahaja v precej slabih gmotnih razmerah, ni moglo prirediti v minulem letu niti ene veselice. Število podpornikov se je, kar je popolnoma naravno, tudi skrčilo. Da pa se ni priredila niti ena veselica, je vzrok, ker ni imelo društvo na razpolago dovoljnih prostorov. Običajni prostori so bili vsi zasedeni vsled velikega števila uslužbencev v Kamenitniku. Sedaj so se prostori nekoliko spraznili in društvo namerava še v teku tega meseca uprizoriti igro «Črevljar baron». Omenjena igra se je igrala pred kakimi šestimi leti v tem društvu kar trikrat zaporedoma, ker je občinstvo tako zahtevalo. Upamo, da se upri-zori tudi letos z istim uspehom. Odbor se je tako-le konstituiral: Jurij Grohar, predsednik; Ivan Debelak, podpredsednik; Franc Sušnik, tajnik; Francšek Primožič, blagajnik in knjiž-ničar; Josip Svetlič, odbornik; namestnika sta Fran Kalan in Josip Kalan.

— Pokopali so v Škofji Loki v teku par dni tri matere, ki so zapustile skupno 24 otrok. Revščina pa povsod. Ubogi otroci!

— Približno 37letni samski de-lavec Matevž Sedej iz Stare Oselice je bil 30. decembra m. l. aretovan ter do 5. t. m. pridržan v zaporih tukajšnjega c. kr. okrož-nega sodišča. Aretovan je bil zaradi tega, ker ga je iskalo radovljiško sodišče z namenom, da ima dostati se neko kazen, a se je izka-zalo, da je dotično kazen že pred dvema leti dostavil. Minulo soboto je prišel v Škofjo Loko ter dobil delo v Kamenitniku. V noči od ponedeljka na torek pa je nesrečnež zmrznil. Bržčas se je napil žganja in v Ka-menitniku obležal. Truplo so prenesli v tu-kajsnjo mrtvašnico. Pogreb je bil v četrtek.

— Veteransko društvo se baje snuje v Loki. Pametna misel! Samo, da bi se uresničila. Mesto in okolica stojeta veliko množico veteranov. Uresničenje te misli bi bilo primerno osobito sedaj, ko se bližate dve znameniti slaviji: štiridesetletnica bitke pri Kustoci in šestdesetletnica vladanja presvet-lega cesarja. Fiat!

Novičar.

Vabimo na naročbo. P. n. na-ročnike «Gorenjca» uljudno prosimo, naj nam te dni izvolijo poslati na-ročnino za leto 1905. Obenem se obračamo do vseh prijateljev lista s ponižno prošnjo, da listu pridno pri-dobivajo novih naročnikov.

Osebnostna vest. Kranjski deželni odbor je imenoval g. dr. Walterja Šmida z Gasteja kustosom deželnega muzeja v Ljubljani.

Rezervnim kadetom se bili imenovani s prvim januarjem 1905 sledeči bivši kranjski abiturijentje lanske prostovoljci Leopolda II. kralja Belgijcev št. 27 v Ljubljani: Vilko Lavrentak k pešpolku št. 17, Rado Pavlič k pešpolku št. 70, Ivan Pikuš k pešpolku št. 87, Gustav Puš k bosn. pešpolku št. 2, Lovro Tepina k pešpolku št. 78.

Važen odlok c. kr. deželnega šolskega sveta. Tukajšnja kapelana sta kot kateheta na tukajšnji ljudski šoli začetkom letošnjega šolskega leta zapovedala šolarjem, da morajo ob nedeljah in praznikih prisostovati tako-zvani «deveti maši», ki je vedno združena s pridigo, namenjeno odraslim poslušalcem. Na-dalje sta zahtevala kapelana, da naj se otroci ob nedeljah udeležujejo popoldanskega krščan-skega nauka in ob nedeljah ter delavnikih večernih litanij, kateri cerkveni opravili ste istotako spojeni s pridigami. Kateheta sta v šoli na ta način pritiskala na otroke, da so vsi tisti šolarji, ki se niso pokorili njunim ukazom, morali stopiti pred klop in povedati vzrok, zakaj se niso udeležili tega ali onega omenjenih cerkvenih opravil. Jeden kapelanov je celo izjavil, da bodo dotičniki, ki ne bodo vstržali njegovim zahtevam, dobili iz verouka slabše rede. Že nekaj let sem so vsakokratni kateheti tudi še nalagali otrokom, da naj pi-šejo nedeljske pridige, ki so bile večkrat poli-tične in za nedoraslo mladino celo pohujš-ljive vsebine. Z ozirom na navedeno je krajni šolski svet v Kranju s posredovanjem okrajnega šolskega sveta prosil deželni šolski svet za pojasnilo, v koliko so kateheta opravi-čeni staviti napominane zahteve. V tej zadevi je deželni šolski svet z dopisom od 12. novembra 1904 izdal nastopni odlok: 1.) Ker v Kranju ob nedeljah in praznikih ni skupne šolske službe božje, mora previd-nosti staršev, oziroma njih namest-nikom biti prepuščeno, da določijo, ka-tere nedeljske ali prazniške maše naj se njih šolodolžni otroci udeležujejo; 2.) Ravnotako se tudi ne more zahtevati verne udeležbe šolodolžnih otrok pri popoldanski službi božji ob nedeljah in praznikih in pri večernih litanijah; 3.) Zahtevo katehetov na obeh tukajšnjih ljudskih šolah, da morajo otroci pisati nedeljske pridige, se mora od-praviti, ker je nevarno, da se s tem mladež preobločuje, nadalje, ker tako pisanje pri-dige večkrat ni lastno delo šolskih otrok, temveč spisano po narekovanju odraslih in tedaj tudi v izgojevalnem oziru dvom-ljive vrednosti.

Kakor stekel pes se zaganja v zadnjem času «Slovenec» v kranjskega c. kr. okraj-nega glavarja g. Alfonza Pirca. Gospod glavar je vesten, neumorno delaven, za na-predek svojega okraja vnet in docela nepri-stranski uradnik, ki živi le svojemu poklicu in se pri svojem uradovanju drži le strogo postave. Blag človek je, ki namenoma še ni-komur ni storil kaj žalega, uljuden je in dobrohoten napram vsaki stranki, a kljub temu ni našel milosti pri izvestnih ljudeh. Ina namreč eno veliko napako: bratranec je de-želnega poslanca Cirila Pirca! Ker sled-njemu ne morejo do živega, segajo s svojimi umazanimi rokami po glavarju. Toda gospod okrajni glavar Pirc stoji previsoko, da bi ga mogli zadeti pljuski iz klerikalne gnojnice,

«Slovenčevi» neosnovani in podli napadi na kranjskega okrajnega glavarja ne dosežejo niti zaničevanja dostojnih ljudi, pač pa vzbujajo surovost «Slovenčevih» obešenjakov gnuš celo pri — klerikalcih. S tem je povedano vse!

Vedno več novega se pri nas dogaja, odkar «Slovenec» zopet prinaša «Novice iz Kranja», in «Slovenčev» poročevalec preti, da bo novic tem več, čim več bo odgovarjal «Gorenjec». Ker se kar tresemo strahu, da bi krvoločni dopisnik ne uresničil svojega groznega znanja in da ne bi s svojimi najnovjšimi novicami koga umoril ali sploh učinil kako drugo nesrečo, naj se omejimo na najpotebnejše, kar nam veleva časnikarska dolžnost. Slavní pisatelj najpoprej okrači kranjskega dopisnika «Ljubljancanke», ker ni ničesar poročal o Silvestrovem večeru društva «Kranj». Tudi mi to obžalujemo. «Ljubljancanka» bi nam gotovo podala točnejše poročilo o tem lep m večeru, kakor «Slovenec», ki niti ne omenja, kako je neki govornik v verzih in s posebno izbranimi besedami izobrazil potrebo potrebne člane izobraževalnega društva. «Slovenec» nam je samo povedal, da se je zbrano občinstvo zabavalo neprisljano, ker so bili svoji med svojimi. Tako se je zopet obistnila stara kranjska prislovica, da gliha skup striha! Nadalje se novičar pere zaradi svojega zadnjega neuresničnega poročila o trziški železnici in izkuša prikriti svojo blamažico z različnimi otročjimi zbadanji. Piše o kranjskih gospodinjah, o trgovini s prešiči, o klednikih, elektriki, beračih in spravi med svet senzacionalno vest, da je na novoletno nedeljo burja nasula po glavnem trgu veliko množino jesenovega semena, katero je prinesla iz bližnjih gošč! Konečno jo mladenček zavije na otroški vrtec in tam bi ga prav radi pustili v miru, ker bi bilo to zanj najprimernejše mesto. Toda fanté je zlobno in meče kamenje čez vrtno ograjo. «Gorenjecu» žuga, da bo pokazal postenjak njegovih krogov, če ne bo lepo molčal! Pobič se čuti precej varnega za umazaním «Slovenčevim» plotom, toda pazi naj, da ne razgrnemo umazane srajčice, ki mu gleda iz hlači. Kamenja sicer ne bomo metali nazaj, a navili bomo paglavcu ušesa, kar je, kakor pravijo, včasih prav koristno — «med živimi!» Menda se razumemo?

Narodna čitalnica v Kranju priredi običajno predpusno veselico z enodejanko in plesom dne 4. februarja t. l.

„Slovensko bralno društvo“ v Kranju priredi v nedeljo dne 22. t. m. običajno predpusno veselico s plesom in šaloigro «Nemški ne znajo» v prostorih «Narodne čitalnice» v Kranju. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Koncert s plesom priredi tukajšnja meščanska godba v hotelu «Nova pošta», prvo nadstropje jutri v nedeljo 15. t. m. Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Vstopnina 50 v. za osebo.

Strašanski vihar je bil minulo soboto zvečer v Kranju. Brila je silna burja in zvižgal močen veter, ki je metal obilo opeke raz strehe, tako da so bila minulo nedeljo tla posuta s samo opeko. K sreči se ni zgodila nobena nesreča. Tudi iz Škofje Loke se nam poroča, da je v nedeljo v jutro razsajal strašen vihar in zlasti na škofjeloškem kolo-druvu metal celo večjeje po zraku. Zjutranji vlak, ki pripelje ob polstirih v Ljubljano, je imel več kakor četr ure zamude.

Gospod Ivan Graizer nas prosi z ozirom na zadnji dopis v «Gorenjcu» objaviti, da se

poboj na novega leta dan ni vršil niti v njegovi gostilni niti pred njo, temveč fantje so se spoprijeli šele na železnem mostu.

Nogo si je zlomila Ivanka Pavlič, učenka II. razreda v Kranju. Otroci so se lovili v hiši, in Ivanka je padla tako nesrečno, da si je zlomila nogo za gležnjem. Pozvali so seveda takoj zdravnika na pomoč.

Pri občnem zboru telovadnega društva „Trziški Sokol“ dne 6. t. m. so bili izvoljeni v odbor naslednji gg: starosta: Mihael Zaletel; podstarosta Ivan Curl; načelnik Kristian Šarabon; tajnik Franjo Meglič; blagajnik Josip Zupan; odborniki: Jožef Lužar, Ivan Dobrin, Ivan Mrak, Peter Smolej; odbornika namestnika; Franc Kristofek in Rudolf Pregel; račun. preglednika: Ivan Jerman in Andrej Mokorel.

Predpusno veselico priredi telovadno društvo «Trziški Sokol» dne 21. januarja 1905 v gostilniških prostorih gospoda A. Perneča v Trziču. Sprejeto: Godba na lok. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane v sokolski obleki 40 vin., za nečlane 50 vin.; godba prosta. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Umrli je v Radovljici tajnik ondotne pošiljnice, g. I. N. Legat v starosti 41 let. Pokojnik, ki je bil obče priljubljen, zapušča pet nedoraslih otrok. Bodi mu zemljica lahka!

Žganje je zopet umorilo nekega posestnika na Lancovem pri Radovljici, ki je bil skoro vedno omamljen in omoten od spirito-vecja ter je v takem stanu, kakor se pripoveduje, tudi zlezal enkrat na razbeljeno peč, ter se tako opeknel in ocvrl, da so mu opekline povzročile prezgodnjo smrt.

Morilec delavca Smukavca v Bohinjski Bistrici, Josip Juričič, 22 let stari čevljarški pomočnik, doma iz Jelšan, okraj Voloska, je 6. t. m. v preiskovalnem zapotu v Radovljici vsled trdopolnega prizadevanja preiskovalnega sodnika priznal, da je na Smukavca ustrelil štirikrat iz samokresa, katerega mu je kupila Smukavčeva žena ter ga pripravila do tega, da je usmrtil njenega moža. Poleg Juričiča je v preiskovalnem zapotu v Radovljici tudi žena Smukavčeva in njen pravi ljubimec Lovrenc Vreček, doma iz Cerkljan pri Kranju. Nadaljna preiskava bo dognala gotovo še zanimive reči, ki so se godile v zvezi te lepe trojice.

Iz Radovljice se nam piše: Pekarijo g. Augustina, mesarja v Radovljici, je vzel v zakup g. Mirtič. Ker že več let nismo imeli tako izvrstnega pečiva, kakor ga peče gosp. Mirtič in ker skrbi imenovani sploh za veliko snažnost, priporočamo sl. občinstvu, da imenovanega koikor mogoče podpira ter mu omogoči obstanek v Radovljici. Upamo pa, da se bode g. Mirtič potrudil ne samo sedaj ob otvoritvi obrta, ampak tudi v prihodnje svojim odjemalcem v vsakem oziru kar najbolj mogoče ustreei.

Plesni veselici. Veteransko društvo v Ratečah priredi plesno veselico v nedeljo dne 15. januarja 1905 v prostorih g. Ivana Kavaljarja št. 17. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 K. Dame proste. K mnogobrojni udeležbi vabi najljubnejše odbor. — Plesno veselico s srečolovom priredi podporno društvo izučenih čevljarških pomočnikov v Trziču dne 29. januarja 1905 v gostilniških prostorih g. Kavčiča. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za nečlane 40 v.; ena dama prosta.

Prodajo «Gorenjca» je prevzela gospa M. Azman v Kamniku.

Silovita razgrajča. Dne 3. t. m. sta delavec Andrej Bajželj in posestnik Franc Pogajnik razbijala v Potočnikovi gostilni na Dovjem. Poklicani orožnik Pirh je hotel razgrajča aretirati, toda postavila sta se mu v bran. Orožnik je bil prisiljen, da je z bajonetom sunil Bajželja v stegno, na kar je bil aretiran.

Ljubljanski grad hočejo kupiti Salezijanci. Pogajajo se že dlje časa z erarjem. — Slovenska podjetnost pa še vedno spi spanje pravičnega. * * *

Originalni Singer na svetovni razstavi v St. Louisu. Med najbolj vabečimi izložbami na svetovni razstavi v St. Louisu je pri vseh obiskovalcih vzbudila največje zanimanje izložba Singer & Co. To si tolmačimo tako, da pomeni Singer v vsakem znanem jeziku izvrsten šivilni stroj. Splošno so znane napisne table s črko «S» v svetlih barvah, ki v vsakem mestu na vsem svetu kažejo na znani priljubljeni produkt obrtne delavnosti. Ni pa tako splošno znano dejstvo, da je dobiti originalne Singerjeve šivilne stroje za vsakršno industrijsko šivanje. Obiskovalci razstave so se torej prav posebno zanimali za orig. fabrikacijske Singerjeve stroje. Zgrajena sta dva «Singerjeva» paviljona, kjer se kažejo stroji različnih Singerjevih tovarn. Tu vidimo praktično izdelovanje korzetov, finega perila, čevljev, moške obleke i. t. d., kar vse vršijo strokovni delavci dotičnih tovarn. Kažejo se tamkaj stroji, ki šivajo najdebelejše gumijeve, usnjaste gonilne jermene, ki naenkrat izvrše po tucat ličnih gub, dalje stroji, ki se z njimi šivajo gumbi, zapone ali luktje in pa stroji za šivanje usnjatih rokavice iz kožu-hovine, izkratka za vse, kar je moči šivati. Preko 200 strojev se kaže za tako vsakovrstno porabnost, da je njih preizkušanje zaradi odlikovanja moralo vsiti mednarodno razsodišče 14 skupin v 4 velikih departementih. Ta preizkušnja se je vršila kritično in je bil uspeh podelitev 7 Grand Prix in 7 zlatih svetinj, pri čemer je pripomniti, da poročila nekaterih skupin razsodišča še ni.

Francosko časopisje. Koliko smo v Avstriji zaostali za kulturo glede čitanja — pri čimer je seveda nesrečna cokla tudi zabranjena kolportaza — nam najbolj kaže Francija s svojim velikim časopisjem, ki se vrsti glede odjemalcev sledeče: «Le Petit Parisien» se tiska v 1.500.000 izvodih, «Le Petit Journal» v 800.000 izvodih, «Le Journal» v 750.000 izvodih, «Le Matin» v 500.000 izvodih, «L'Echo de Paris» v 100.000 izvodih, «La Patrie» v 90.000 izvodih, «La Presse» v 70.000 izvodih, «L'Interesgeant» v 66.000 izvodih, «L'Action» v 55.000 izvodih, «Le Radical» v 48.000 izvodih, «La Lanterne» v 55.000 izvodih, «La Figaro» v 30.000 izvodih. — Pri nas je pa že veliko, ako ima list 1000 naročnikov.

Nemška morala. V Berlinu je ravnatelj deželnega sodišča Haase imel čudno razmerje s trgovskim pomočnikom Lindnerjem, ki je od Haaseja vsled tega izsiljeval vedno večje svote. Ker se je Haase naveličal plačevati, je te dni na cesti ustrelil Lindnerja.

Gospodarstvo.

Tedenski sejem v Kranju dne 9. t. m. Prignalo se je 158 glav goveje živine, 1 teleta, 64 prašičev, — ovac, — kozlov, — buš. — 50 kg pšenice K 10.50, prosa K 9.50.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu decembru 1904 je 282 strank vložilo 70.835 K 08 vin. 312 strank vzdignilo 108.506 K 74 vin. 32 strankam se je izplačalo posojil 163.066 K 30 vin., denarni promet 714.848 K 59 vin.

Poslano.

Vsakdo je po svoji moči dolžan braniti svoje dobro ime. Od strani vedno čujem, da je moja pekarija ena najslabših na Gorenjskem, dasiravno ne more tega nihče dokazati. Podpisana lahko dokaže vsakomur, da bolj snažne in čedne pekarije ni daleč okrog; tudi delavci, ki delajo v njej, so pametni in snažni, ne pa kaki zamazani pobalini, ki še ne vedo, kaj je snažnost. Podpisana gleda vedno na red in snažnost, kar je seveda tudi njena dolžnost, zatoj naj vsakdo, ki tjavendan govori, vendar pomisli, da se človeku lahko vzame dobro ime, povrniti pa se ne more. 6-1

M. Bajželj, pekarija v Radovljici.

Bakren kotel

ki drži 100 litrov, in velika kad za vodo se proda pri 5-1

Leop. Uraniču (Felnar) v Kranju.

Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialist. Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Loterijska srečka dne 7. januarja t. l.
Trst: 56 35 10 63 70

Tapetnik in preprogar Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarске zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovani z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-18

Naznanilo.

Naznanjam, da sem letos nakupil veliko dobrega

vina

ter ga prodajam na debelo in drobno. Priporočam se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi.

224-4

Anton Kummer

gostilna „pri Golarju“ v Kranju.

Konjsko-kovaškega pomočnika

in v to stroko spadajočega učenca takoj sprejme 4-2

Gasper Maher

kovač in živinozdravn. pomočnik v Škofji Loki.

Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča 98-28

prva in največja tovarna
peči in glinastih izdelkov

Avgust Dreise

v Ljubljani.

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

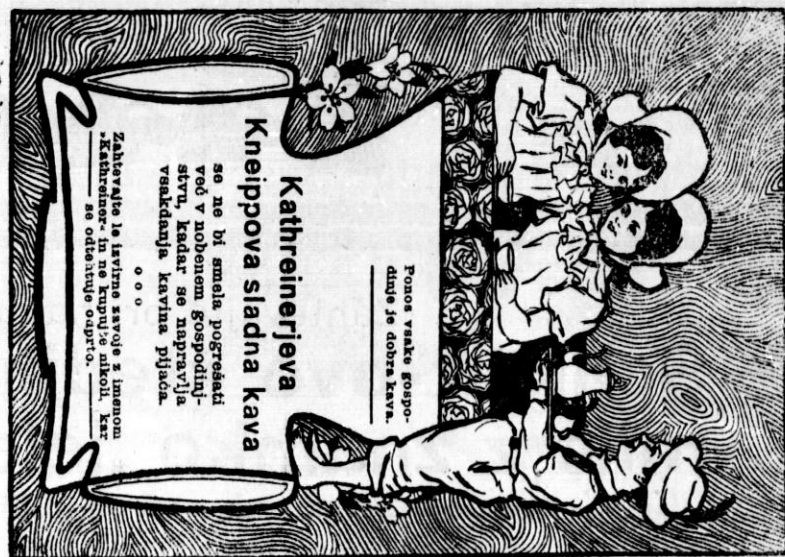
po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje posojilnica sama.

1 2

Stanje vlog K 3.432.029-32. Stanje hipoteknih posojil K 2.003 069-64.

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vsr vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, rečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu tvebanju.

32
17-

Polnovplačani akcijski
kapital K 1.000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-ujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim ob-estim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Singerjevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
 Original Singer šivalni stroji so neuprljivi za obrt in domačo rabo.
 Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratovistiščih.
 Original Singer šivalni stroji so neprekosljivi glede trpežnosti in zmožnosti.
 Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno vezenje. Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno umetno vezenje.
 Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. šivalni stroji, deln. družba

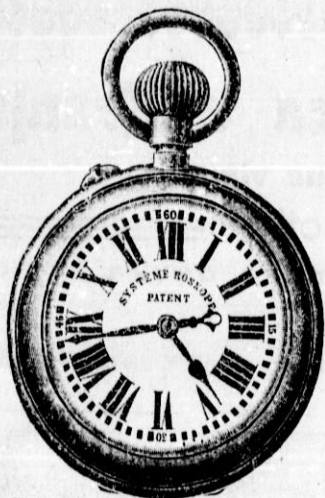
Ljubljana, sv. Petra cesta št. 6.

7-1

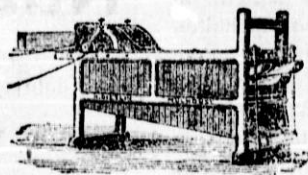
M. Suttner

urar v Kranju

priporoča svoje izborno zalogo ur, zlatine in srebrnine po najnižjih cenah. Ceniki zastoj in poštnine prosto. Razpošilja se na vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. železničajem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gl. 3-75, najfinjša značka, gl. 6-50. 114-28

Znižane cene.

Jamčeno najbolje blago.

Največja zaloga

220-3

najnovjših vrst slamoreznic, gepeljnov, mlatilnic, motorjev, tromb in cevi, klin in drugih potrebščin za poljedelstvo se nahaja pri

Franu Zemanu, Ljubljana

Poljanska cesta št. 24 pri Št. Peterskem mostu.

Zahtevajte pri nakupu
Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neskodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-27

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
 (Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
 (Česko)

Hočete li dolgo živeti

in se veselili zadovoljivega zdravja? Da dosežete to, morate skrbeti, da ohranite svoj želodec zdrav in za prebavljenje vedno sposoben.

Vsak, kdor si je izpridil želodec s težko prebavljivimi, prevročimi ali premrzlimi jedmi in pijačami, ali si ga je z istimi morda prehladil, naj se posluži

Germanove okrepčalne esencije

katera se uporablja z največjimi uspehi pri: pomanjkanju apetita, želodčnem oslavljenju, vetrovih, riganju, zgagi, vzdigovanju, glavobolu, omotici, kiču, telesnem zaprtju, napenjanju in zati tili. Po mnogo zavitem ko ilu, posebno še po mastnih in težko prebavljivih jedilih, odstrani ta esencija pritisk in bolečine, vzbuja slast do jedi, kar zdatno pripomore k ohranitvi in vzdrževanju telesa. Po odstranitvi raznih izpridenih sokov iz telesa, učinkuje tako, da čisti kri in ima poleg tega pred vsemi drugimi onakimi zdravili prednost, da ne škoduje prav nič, celo tedaj ne, če se jo rabi v presledkih mnogo let, ker se nareja iz najboljših in najboljzbranih rožnih sokov ter ima prijeten, grenko-aromatičen vonj tako zelo, d jo zavzavajo s slastjo tudi gosje e, otroci in celo prav rizvajene osebe.

Germanove okrepčalne esencije, kot prav ga domačega in ljudskega zdravila, bi ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker odvrne čestokrat najresnejšo bo lezen, kar je upoštevati zlasti tam, kjer ni zdravniške pomoči takoj pri roki. Pri k povanju naj se zahteva vedno samo Germanova okrepčalna esencija iz lekarne »pri črnem orlu« v Belovaru: kakaj po svetu kroži še nekaj temu sličnih zdravil, od katerih pa se glede izvrstnosti ne more nobeno primerjati tej esenciji. Kot znak pristnosti mora imeti vsaka steklenica, ki se nahaja v zelenem zvrtku popoln tverdin napis: **Lekarna »Pri črnem orlu« K. Germana v Belovaru (Hrvaško)**, kumor naj se naslavljajo tudi vsa pos na naročila. Cena steklenici je 140 K. Po pošti se ne pošlje manj kakor dve steklenici. Pri predplači naj se blagovol doposlati še 20 vin. za zavitek. Naslovi naj bodo natučeni in čitljivi. Naznanila pri povpraševanju, prospektih ter navodila pri uporabi so zastoj.

Germanovo okrepčalno esencijo priporočam bolehalvim kar najbolj, ker sem preverjen v izbornem učinku, katerega sem zapazil že mnogokrat deloma sam na sebi, deloma pri mnogih župljanih, katerim sem to esencijo nasvetoval. 117-8

Edmund Medeotti, župnik v Trojstvu (Hrvaško).

Obvščam Vas, da sem prejel že od mnogih strani razna slična zdravila, toda tako niso učinkovala nobena kakor Germanova okrepčal a esencija. Andrej Žižek, Sv. Ana, Kriehenberg.

Prosim, pošljite mi nemudoma zopet osem steklenic Germanove okrepčalne esencije, katero najtopleje priporočam zlasti tistim, ki so bolni na želodecu. Zdravje se mi vidno boljša. Apolonija Hab 11. S-mriach, p. Pergau (Stajersko).

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Stomškovce ulice št. 4.

Stavbano-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Zično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Specijaliteti:

108-32

valjični zastori (Rollbalken).

M. Podkrajšek

System Balke

frizer

Za dame in gospe. Ljubljana, sv. Petra c. 35 priporoču za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniškopriporočeni gorke in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne povzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospevanje rasti las.

Dalje se izvršujejo vsakovratna dela iz las. Oddelek za dame s seperatnim vhodom.

Vidmaric kaže kmetom moč »Pakraških kapljic« in »Slavonske zeli«.

JURIŠIČ, lekarnar v Pakracu št. 209, Slavonija. — Denar se pošilja naprej ali s poštom povzajem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 steklenic (1 ducat) 5 kron, 24 steklenic (2 ducata) 8 kron 60 vin., 36 steklenic (3 ducati) 12 kron 40 vin., 48 steklenic (4 ducati) 16 kron, 60 steklenic (5 ducato) 18 kron.

Manj kakor 12 steklenic se ne razpošilja.

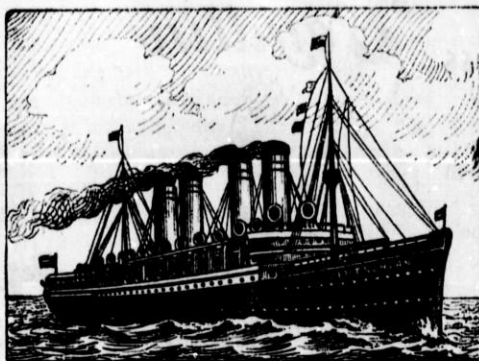
Slavonska zeli se rabi s prav sijajnim in najboljšim vspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamoklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste slime ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolestitih.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 3 originalni steklenici 3 krone 40 vin., 4 originalne steklenice 5 kron 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 kron 20 vin.

Manj kakor dve steklenici se ne razpošilje. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

PETER JURIŠIČ, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

195-8

Zastopnik:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

Hamburg-Amerika

150-19

Iz Ljubljane v

Novi York

z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsak **ponedeljek, torek in četrtek** v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo **6 dni**. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom „MERKUR“ Peter Majdič

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarsko, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, čevljarstvo orodje in orodje za poljedelce, kakor pljuge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, **vodne žage, ple,** kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, trsje za obijanje

v Kranju.

Zaloga voznih plah in pokrival za komate.

Prodaja Tomaževe žindre in kajnita. 71-33

stropov, vlite kotie. Veliko izber slamoreznic, železnih peči

Roman- in Portland-cement, traverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, **sesalke za vodnjake,** cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. **Žaloga svetilk,** zaloga različnih barv.

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogle dala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestinih barih. Veliki prostori, prtično in v l. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

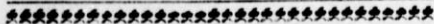
Čudovito poeni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalniki, miza, stensko ogledalo.

97-88

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

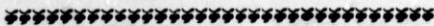
Izšla je „Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva
v založništvu Lavosl. Schwentner-ja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljane najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjanskega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharicah knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10-64

Krojaški salon za gospode

Ivan Magdić

Ljubljana, Stari trg 8

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovjših žurnalnih iz najmodernejšega in najboljšega tuzemskega in inozemskega blaga.

Uniformiranje in zaloga potrebščin za Sokole. 221-4

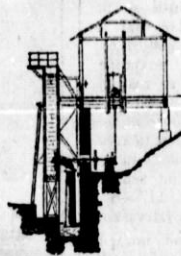
Izdaja konsorcij „Gorenjca“.

Seydlin

Najbolje za zobe.

G. Tönnies

104-33

tovarna za stroje, železo in kovinotovarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-15

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dinajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopoljšujejo na zahtevanje zastoj.

Zdravje je največje bogastvo.

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo tiganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in pasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo nadoho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšajo preborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni ra jetrih in slezeh ter koliko in sčipanje v želodu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na materici in madronu ter ne bi smeli biti tega manjkali v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb.** zato naj se naročijo točno pod naslovom:

MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Markov trg št. 90, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. Cena je naslednja, in sicer franco dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 stekl.) 8 K, 3 ducate (36 stekl.) 11 k, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznanih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gv., ki so s posebnim vspedom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Baratičič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogor; Stepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; J. Seljanec, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1860. 187-11

MESTNA LEKARNA, ZAGREB

Markov trg št. 90 poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo.

Odgovorni urednik Andrej Sever.

Lastnina in tisek Iv. Pr. Lampreta v Kranju.